

УДК 342.72

Курта Є.О.

канд. юр. наук, доцент НУ «Запорізька політехніка»

ВЗАЄМОДІЯ ПРИВАТНИХ ОХОРОННИХ ОРГАНІЗАЦІЙ З ДЕРЖАВНИМИ ОРГАНАМИ ВЛАДИ

Одним із найважливіших завдань нашої держави на сучасному етапі розвитку є забезпечення життя, здоров'я та недоторканності людини, захист її законних прав та інтересів, особистого життя. В розвинених країнах світу обов'язок вирішення цих завдань покладається не тільки на державні правоохоронні органи, але й на приватні організації (детективні бюро, приватні охоронні служби тощо). В Україні, починаючи з 2000 року існувала достатньо велика кількість спроб законодавчого регулювання детективної діяльності приватними структурами. Жоден із вказаних законопроектів не знайшов підтримки у Верховній Раді України і не був прийнятий.

Прогресивним кроком для законодавчого врегулювання можливості здійснення в Україні приватної детективної діяльності є внесення на розгляд Верховної Ради України проекту Закону України «Про приватну детективну (розшукову) діяльність» та прийняття 13 квітня 2017 р. його у другому читанні. Вказане рішення свідчить про прагнення зробити черговий крок до підвищення міжнародного іміджу України як країни, в якій створені всі необхідні умови для реального захисту прав людини.

Здійснення будь якої правоохоронної діяльності у державі, зокрема приватної детективної, повинно ґрунтуватись на певних засадах та принципах. У статті 3 Закон України «Про приватну детективну (розшукову) діяльність» визначені основні принципи та засади приватної детективної (розшукової) діяльності, серед яких вважаємо за потрібне звернути увагу на принцип взаємодії суб'єктів приватної детективної (розшукової) діяльності з правоохоронними органами.

Для ґрунтовного дослідження зазначеного принципу в Україні, необхідно звернутися до міжнародного досвіду та визначити яким чином відбувається взаємодія між приватними детективами та державними органами, фізичними та юридичними особами в провідних країнах світу.

Так, приватний детектив у Великобританії мають право доступу до центрального національного поліцейського комп'ютера, за допомогою якого щоденно видається до 120 тисяч довідок за запитами про правопорушників.

Крім того, приватний детектив у може, отримати відомості щодо підданих країни. Наприклад, є термінали, через які на цілком законних підставах можна отримати доступ щонайменше до 100 баз даних, у тому числі й до комп'ютеризованого довідника компанії «British Telecom», а також до повного поіменного списку британських виборців і судових досьє. Отже, можна зазначити, що у Великобританії підтримується дуже тісне інформаційне співробітництво між приватними детективними агентствами та державними правоохоронними органами (поліцією) під час розслідування злочинів та захисту прав і свобод громадян.

Взаємодія приватних детективів з державними правоохоронними органами Франції згідно із законодавством здійснюється наступним чином: 1) міністр внутрішніх справ, міністр юстиції, орган судової влади в межах повноважень можуть витребувати від детектива, який обслуговує певну територію, будь-яку потрібну інформацію для забезпечення національної безпеки, підтримання громадського порядку, попередження та розкриття злочинів (інформація, що цікавить відповідні державні структури, повинна бути підготовлена та надана детективом у найкоротший строк); 2) якщо під час виконання своїх службових обов'язків детективу стане відомо про будь-які факти вчинення злочину або такого, що готується, він повинен негайно поінформувати про це прокурора або суд на відповідній території.

Приватні детективи в Італії, зобов'язані негайно давати відповіді на всі запити, зроблені посадовими особами поліції, державних органів чи агентами національної безпеки. За порушення положень законодавства у сфері регулювання приватної детективної діяльності особа може понести покарання у вигляді позбавлення волі на строк до 2-х років або штрафу.

Виходячи з вищевикладеного можна дійти наступних висновків:

- суб'єкти приватної детективної (розшукової) діяльності в розвинутих європейських країнах здійснюють не тільки опосередкований, а й безпосередній вплив на злочинні прояви;

- відбувається плідне інформаційне співробітництво (шляхом надання законного доступу до державних інформаційних баз даних) між суб'єктами приватної детективної діяльності та державними правоохоронними органами (поліцією) під час розслідування злочинів та захисту прав і свобод громадян.

До вказаних суб'єктів з боку державних органів висуваються певні вимоги стосовно повідомлення в обов'язковому порядку про будь-які факти вчинення злочину або готування до його вчинення та надання іншої інформації за вимогами державних органів.